

Intentieovereenkomst sectordeal waterschappen

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Netbeheer
Nederland

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

Ondergetekenden

- Unie van Waterschappen, vertegenwoordigd door voorzitter Rogier van der Sande,
  - o Hierna te noemen "Waterschappen"
- Netbeheer Nederland, vertegenwoordigd door algemeen directeur Hans-Peter Oskam,
  - o Hierna te noemen "Netbeheerders"
- Ministerie van Klimaat en Groene Groei, vertegenwoordigd door minister Sophie Hermans,
  - o Hierna te noemen "KGG"
- De Onafhankelijk Bestuurlijk Aanjager Slim met Stroom Gerard Schouw;
  - o Hierna te noemen "Bestuurlijk Aanjager"

Overwegende

- dat netcongestie in Nederland een groot probleem is dat de groeicapaciteit van vele sectoren raakt;
- dat de Waterschappen wettelijke taken hebben waarvoor een netaansluiting met transportcapaciteit randvoorwaardelijk is, en dat de opgaven hiervoor alleen maar groter worden door intensere neerslag door klimaatverandering, verbeterde normen voor waterzuivering, en bevolkingsgroei;
- dat de energievraag van Waterschappen daarmee groter wordt, dus ook de vraag naar een grotere netaansluiting en transportcapaciteit;
- dat Waterschappen ook bredere maatschappelijke opgaven nastreven, en daardoor ook zelf een verantwoordelijkheid hebben in het mitigeren van het netcongestieprobleem, en bereid zijn deze te nemen;
- dat Netbeheerders de taak hebben om transportcapaciteit en netaansluiting te faciliteren, ook ten tijde van netcongestie, en daardoor bereid zijn mee te denken over creatieve oplossingen;
- dat Waterschappen waar mogelijk bij kunnen dragen aan het vrijmaken van extra capaciteit op het net door middel van flexibel regelbaar vermogen, ten behoeve van o.a. woningbouw, bedrijven en andere elektriciteitsvragers;
- dat KGG de verantwoordelijkheid heeft om samenwerking te onderzoeken op het thema netcongestie;
- dat tekenende partijen elkaar willen helpen met het uitvoeren van de wettelijke taken en maatschappelijke verantwoordelijkheden.

Verklaren overeen te stemmen dat

Doel van de overeenkomst

Het doel van de overeenkomst is er ten eerste voor zorgen dat de partijen hun wettelijke taak naar behoren kunnen uitvoeren. Daarnaast is het doel om de groei in elektriciteitsvraag zo veel mogelijk te accommoderen binnen de bestaande mogelijkheden.

Netbeheerders en Waterschappen worden met de uitvoering van deze overeenkomst geholpen in hun wettelijke taak: de Waterschappen met het drooghouden van Nederland en het beter zuiveren van rioolwater (waaronder medicijnresten), de Netbeheerders met het transporteren van elektriciteit en het aansluiten van klanten.

Uitgangspunten

- De afspraken die voortkomen uit deze deal dienen de groei in elektriciteitsvraag van de Waterschappen zoveel mogelijk te faciliteren.
- De sectordeal is een afspraak tussen de Unie van Waterschappen, Netbeheer Nederland en met het ministerie van KGG.
- De deal heeft het karakter van een raamwerk, dit raamwerk wordt centraal bestuurlijk afgesproken. De uitwerking van deze afspraken is contextafhankelijk en vindt daarom decentraal plaats in congestiemanagementletters tussen de 21 Waterschappen en hun Netbeheerders.
- De input voor dit kader is onder andere gebaseerd op de nu al lopende pilots bij de Waterschappen Zuiderzeeland, en Vallei en Veluwe.
- Zowel Waterschappen (veiligheid, watersysteem (inclusief baggeren) en rioolwaterzuiveringen) als congestieverzachtters staan hoog op de lijst van de prioriteringsruimte bij transportverzoeken.
- Waterschappen blijven hun kerntaken uitvoeren, bij nood wordt altijd zoveel gemalen als noodzakelijk is.

Opbrengst deal

Voor Netbeheerders biedt deze deal:

- Vermindering van congestie door congestiebewust stroomverbruik bij gemalen en RWZI's.
- Vermindering van congestie door grotere voorspelbaarheid van het verbruik van Waterschappen en de operationele inpassing van deze inzichten door de netbeheerders.
- Vermindering van het piekgebruik Waterschappen, waarmee ze soms buiten hun gecontracteerde vermogen gaan.

Voor Waterschappen biedt deze deal, in aanvulling op de huidige regels:

- Netbeheerders en waterschappen maken afspraken over contractwaarde die Waterschappen afsluiten en hoe om te gaan met noodsituaties.
- Waar mogelijk het faciliteren van uitbreidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en gemalen door middel van flexibiliteit. Waar dit niet kan met flexibiliteit zal de uitbreiding vallen binnen het maatschappelijk prioriteringskader.

Het Ministerie van KGG faciliteert vanuit haar verantwoordelijkheid bij zowel de totstandkoming als de uitvoering van deze afspraken.

Organisatie, uitvoering en besluitvorming

- Waterschappen en Netbeheerders spannen zich in voor de uitvoering en monitoring van deze sectordeal. Het Landelijk Actieprogramma Netcongestie biedt daarbij ondersteuning voor het verhelpen van eventuele knelpunten.

- Besluitvorming over specifieke transportcapaciteit en netaansluitingen ligt niet bij Netbeheer Nederland, maar bij de Netbeheerder(s) waarbij het desbetreffende Waterschap een contract heeft lopen.
- De Waterschappen en KGG stellen een procescoördinator aan die voor 21 Waterschappen afspraken maakt met de lokale Netbeheerder. Financiële dekking voor de procescoördinator komt vanuit KGG.

Praktische uitvoering

Het congestievoordeel van deze aanpak heeft veel potentie. Inzet is om groei in energievraag te faciliteren. We zetten in op:

RWZI's

- Afspraken over het gebruik van energieassets achter de meter om de piekvraag van Waterschappen te dempen.
- Netbeheerders en Waterschappen verkennen onder welke voorwaarden opslagassets (batterijen, zonne-energie, WKK's, etc.) netcongestieneutraal of -mitigerend kunnen opereren.

Gemalen

- Waterschappen spannen zich in voor congestiebewust malen door:
  - het spreiden van verbruik en daarmee verlagen van piekbelasting.
  - malen op momenten dat er ruimte is op het net.
- Netbeheerders en Waterschappen verkennen samen hoe gemalen ingezet kunnen worden voor congestiemanagement d.m.v. aansluiting bij het GOPACS-platform
- Op dit moment loopt er een aantal pilots met slim malen. Daarmee sturen Waterschappen actief op wanneer hun gemalen aangaan m.b.t. energieprijzen en gerelateerde CO2 uitstoot. Bij lagere energieprijzen is de aanname dat dit veroorzaakt wordt door veel elektriciteit uit wind en zon. Lokaal kan dit echter anders zijn.

Contracten

- Netbeheerders en Waterschappen verkennen samen waar assets met gescheiden aansluitingsovereenkomsten onder een gezamenlijke overeenkomst (Groeps-TO, Groeps-CBC) kunnen vallen, en daarmee potentieel bestaande transportcapaciteit effectiever kunnen verdelen. Indien nog niet gereguleerd, bieden Waterschappen aan om pilots uit te voeren.
- Netbeheerders en Waterschappen maken afspraken over het selecteren van het te contracteren vermogen per waterschap, er worden afspraken gemaakt met welke piek de Waterschappen hierin rekening moeten houden.

Interne operatie netbeheerders en Waterschappen

- Netbeheerders onderzoeken op welke manier de toegenomen voorspelbaarheid van het verbruik van Waterschappen operationeel het best kan worden ingepast.
- Netbeheerders en Waterschappen spreken een procedure af tussen de netbeheerders en de Waterschappen voor noodsituaties waarin de contractwaarde wordt overschreden.

Bouwen

- Netbeheerders houden er rekening mee dat Water en Bodem sturend zijn voor de ruimtelijke planvorming. Waterschappen houden er rekening mee dat energie óók sturend is.

- Actieve verkenning om samen te zoeken naar ruimte voor bovengrondse (stations) en ondergrondse (kabeltracés) assets waarbij een duurzaam ligrecht kan worden verkregen.
- Verkennen of werk met werk gemaakt kan worden; mogelijk kunnen netbeheerders meeliften bij bv. Dijkversterkingsprojecten.
- Het emissieloos/geëlektrificeerd werken van waterschappen, zoals dijkversterkingen en baggeren nabij Natura 2000 gebieden, continueren. Voor 40 procent van de projecten van waterschappen om de waterkwaliteit te verbeteren is er voor een stikstofvergunning emissieloos materieel nodig. Daarbij is er ook voor waterveiligheidsprojecten veel emissieloos materieel nodig.

Een projectgroep met vertegenwoordiging (accounthouder) van Netbeheerders, Waterschappen en Klimaat en Groene Groei geeft met een aan te trekken of vrij te maken procescoördinator uitvoering aan dit kader. Financiële dekking voor de procescoördinator komt vanuit het ministerie van KGG. Standplaats van de procescoördinator ligt bij de Waterschappen. De bij deze deal betrokken partijen committeren zich aan het doel om uiterlijk eind 2025 met alle Waterschappen en Netbeheerders specifieke afspraken te maken ter uitvoering van dit kader.

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Sophie Hermans

Unie van Waterschappen
Rogier van der Sande

Netbeheer Nederland
Hans-Peter Oskam

Bestuurlijk Aanjager Slim met Stroom
Gerard Schouw